

Archeologisch onderzoek Bestem- mingsplan Middelveen IV te Zuidwolde

Inventariserend Veldonderzoek

GRONTMIJ ARCHEOLOGISCHE RAPPORTEN 4

Definitief

ISSN 1573-5710

Opdrachtgever:
Gemeente De Wolden

Grontmij Advies & Techniek bv
Vestiging Drenthe
Assen, 22 juni 2004

Grondmij 004.pdf

Verantwoording

Titel : Archeologisch onderzoek Bestemmingsplan Middel-
veen IV te Zuidwolde
Grontmij Archeologische Rapporten 4

Projectnummer : 160350

Documentnummer : 160350

Revisie : 1

Datum : 22 juni 2004

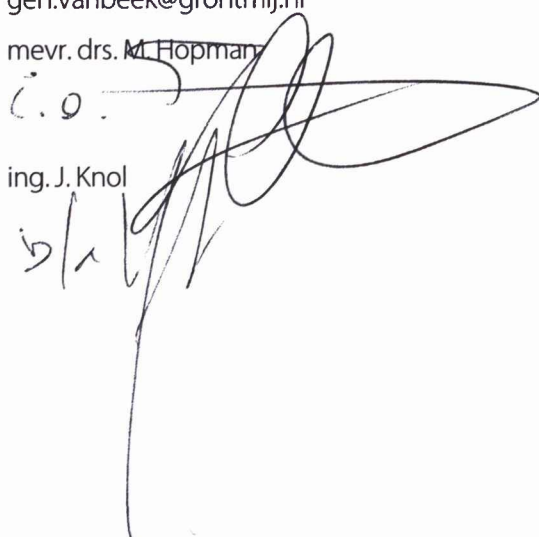
Auteur(s) : mevr. drs. P. Fijma en dhr. drs. J.L. van Beek

e-mail adres : paula.fijma@grontmij.nl en jur-
gen.vanbeek@grontmij.nl

Gecontroleerd : mevr. drs. M. Hopman

Paraaf gecontroleerd : C.O.

Goedgekeurd : ing. J. Knol

Paraaf goedgekeurd :

Administratieve gegevens

Datum opdrachtver-
strekking : 15 maart 2004

Opdrachtgever : Gemeente De Wolden

Uitvoerder : Grontmij Advies & Techniek b.v.160350
Mevr. drs. P. Fijma / Dhr. drs. J.L. van Beek

Bevoegd gezag : Provincie Drenthe
dhr. dr. W.A.B. van der Sanden

locatie : plaats : Zuidwolde
toponiem : Middelveen IV
gemeente : De Wolden
RD-coördinaten : X 225.330 / Y 520.090
centrumcoördinaat
kaartblad : 22 A

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	5
1.1	Algemeen	5
1.2	Aanleiding.....	5
1.3	Werkwijze	5
1.3.1	Bureaustudie	5
1.3.2	Veldonderzoek	6
1.3.3	Rapportage	6
2	Resultaten bureaustudie.....	7
2.1	Toekomstige situatie	7
2.2	Huidige situatie	7
2.3	Historische situatie.....	7
2.4	Bekende archeologische waarden	8
2.4.1	Algemeen	8
2.4.2	ARCHIS	8
2.4.3	Archeologische Monumenten Kaart (AMK).....	9
2.5	Archeologische verwachting.....	9
2.5.1	Geologie.....	9
2.5.2	Bodem.....	10
2.5.3	Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW).....	11
2.5.4	Conclusie	11
3	Resultaten veldonderzoek	13
3.1	Boringen	13
3.2	Maaiveldhoogte	13
3.3	Archeologie.....	13
3.3.1	Karterend booronderzoek	13
3.3.2	Oppervlaktekartering.....	14
4	Conclusie en aanbevelingen.....	15

Bijlage 1:	Locatie Plangebied
Bijlage 2:	Locatie Boringen en hoogtes
Bijlage 3:	Boorprofielen
Bijlage 4:	AMK, Archis en IKAW
Bijlage 5:	Bodemtype per boring
Bijlage 6:	Literatuur

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Gemeente De Wolden heeft Grontmij Advies & Techniek BV opdracht gegeven voor het uitvoeren van een Inventariserend Veldonderzoek (IVO) ter plaatse van het bestemmingsplan Middelveen IV te Zuidwolde. Het plangebied is gelegen ten zuiden van het dorp Zuidwolde; ten zuiden van de Landschapslaan en ten oosten van de Ommerweg. De exacte locatie van het plangebied is weergegeven in bijlage 1. De totale oppervlakte van het gebied bedraagt circa 8 ha.

1.2 Aanleiding

Aanleiding voor het onderzoek is het voornemen om ter plaatse van de locatie een bestemmingsplan te ontwikkelen ten behoeve van woningbouw. Bij de werkzaamheden voor het bouwrijp maken van het terrein en de woningbouw kunnen de bodem en daarmee eventueel aanwezige archeologische resten worden verstoord.

Volgens Kaart H van het Provinciaal Omgevingsplan (ontwerp POP II) van de provincie Drenthe (deze kaart komt overeen met de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden) heeft het plangebied een lage - en middelhoge archeologische verwachtingswaarde. In het kader van de bestemmingsplanprocedure dient daarom voor het plangebied een Inventariserend Veldonderzoek uitgevoerd te worden.

Doel van het Inventariserend Veldonderzoek is inzicht te krijgen in de geologische en bodemkundige opbouw van de ondergrond en het opsporen van archeologische resten.

1.3 Werkwijze

Het Inventariserend Veldonderzoek (IVO) bestaat uit een voorbereidende bureaustudie, een veldonderzoek en een rapportage. De verschillende onderdelen worden hieronder kort toegelicht.

1.3.1 Bureaustudie

Voor het Inventariserend Veldonderzoek zijn bekende archeologische vindplaatsen en terreinen in de omgeving van het plangebied geïnventariseerd. Dit is gebeurd door middel van het raadplegen van het Archeologisch Informatiesysteem (ARCHIS) van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB) te Amersfoort en de Archeologische Monumentenkaart (AMK). Om potentiële vindplaatsen in beeld te brengen zijn voor het archeologisch onderzoek relevante kaarten, zoals de IKAW, bodem-, geomorfologi-

sche- en historische kaarten geraadpleegd. Een literatuurlijst is opgenomen in bijlage 6.

1.3.2 Veldonderzoek

Het veldonderzoek is uitgevoerd door een archeoloog en een veldbodembodkundige. Het heeft plaatsgevonden op 25 en 26 maart en 1 en 2 april 2004. Het heeft bestaan uit de volgende onderdelen:

- Het verrichten van een karterend booronderzoek. Het karterend booronderzoek heeft bestaan uit het uitvoeren van in totaal 73 boringen. De boringen zijn verspreid over het terrein verricht in een boornet van 30 bij 35 meter. De locatie van de boorpunten is aangegeven op bijlage 2. De boringen zijn verricht met een Edelmanboor (diameter 10 centimeter). De archeologische boringen zijn tot een diepte van 1,2 m uitgevoerd. Daarnaast zijn ten behoeve van het bodembodkundig en milieubodkundig onderzoek boringen uitgevoerd tot een maximale diepte van 4,0 m. Van deze boringen zijn de eerste 1,2 m van het boorprofiel archeologisch bestudeerd. Tijdens het booronderzoek is aandacht besteed aan de bodemopbouw van de ondergrond en eventuele bodemverstoringen. De boorprofielen zijn beoordeeld op de aanwezigheid van archeologische indicatoren, zoals fragmenten vuursteen, aardewerk, houtskool, bot, et cetera. Relevante lagen zijn gezeefd op een 4-mm zeef. Door middel van karterend booronderzoek worden met name nederzettingsterreinen in kaart gebracht. Nederzettingsterreinen zijn doorgaans te herkennen aan het voorkomen van aardewerk en andere zogenaamde archeologische indicatoren (zoals vuursteen, verbrande leem en houtskool). Nederzettingsterreinen van een geringe omvang en andere vindplaatstypen, zoals grafvelden en akkercomplexen manifesteren zich doorgaans minder duidelijk tijdens karterend booronderzoek. Het aantreffen van slechts weinig archeologisch materiaal in een boring kan derhalve reeds aanleiding vormen voor het vaststellen van een archeologisch waardevol terrein.
- Het uitvoeren van een oppervlaktekartering. Bij een oppervlaktekartering wordt het oppervlak bekeken op de aanwezigheid van vondsten. Een oppervlaktekartering heeft alleen zin op geploegde percelen. Tijdens het veldonderzoek waren twee percelen recentelijk geploegd. In het overige deel van het plangebied is aandacht besteed aan molshopen, geschoonde slootkanten en andere bodemontsluitingen.
- De boringen zijn bodembodkundig beschreven en verwerkt met behulp van het geautomatiseerde boorprofielenprogramma van Grontmij, conform NEN 5104.. De resultaten van de boringen zijn in de vorm van getekende boorprofielen weergegeven in bijlage 3.
- Van de boorpunten zijn de RD-coördinaten met behulp van dGPS vastgesteld. Daarnaast is ter plaatse van de boorpunten de maaiveldhoogte ten opzichte van NAP bepaald.

1.3.3 Rapportage

De resultaten van de bureaustudie en het veldonderzoek zijn in dit rapport gepresenteerd. In dit rapport komen de volgende aspecten aan de orde:

- de resultaten van de bureaustudie (hoofdstuk 2);
- de resultaten van het veldonderzoek (hoofdstuk 3);
- een evaluatie van de onderzoeksresultaten, conclusies en aanbevelingen (hoofdstuk 4).

2 Resultaten bureaustudie

2.1 Toekomstige situatie

Het plangebied betreft het bestemmingsplan Middelveen IV. Het is ongeveer 7,85 ha groot. In het gebied zal in de toekomst woningbouw plaatsvinden. De exacte aard en omvang van de geplande bodemingrepen waren ten tijde van het onderhavige onderzoek nog niet bekend. De graafwerkzaamheden ten behoeve van de inrichting van het plangebied, zoals de woningbouw, infrastructuur, riolering, etc, zal de bodem en daarmee eventueel aanwezige archeologische resten verstoren.

2.2 Huidige situatie

Op dit moment bestaat het plangebied voornamelijk uit langgerekte weilanden en akkerlanden, die van elkaar worden gescheiden door hekken en/of houtwallen (Topografische Dienst, 1992 en Fotoatlas, 1989). Er zijn geen gebouwen in het gebied aanwezig. Wel komen er enige bomen in het plangebied voor. De maaiveldhoogte in het plangebied varieert van 8,5 tot 10,0 +NAP (Topografische Dienst, 1992). De gronden zijn in gebruik als weiland en akkerland.

2.3 Historische situatie

Voor een beschrijving van de historische situatie in het plangebied is gebruik gemaakt van de Grote Historische Atlas van Nederland uit 1851/55, de Historische Atlas Drenthe van 1894 (herzien in 1908) en de Topografische Kaart van 1954, blad 22A Dedemsvaart.

Tijdens bestudering van de historische kaarten is gebleken dat het plangebied in 1851/1855 nog niet in gebruik was genomen. Het plangebied wordt dan "Zuid Dal" genoemd. Direct ten noorden ervan is een perceel akkerland te vinden. Ten oosten loopt een weg. Direct ten westen van het plangebied liggen enige percelen weiland en akkerland, die toebehoorden aan het gehucht Wemmenhove (naamgeving nog niet op deze kaart vermeld). De percelen worden omringd door houtwallen. Ten zuidoosten van het plangebied zijn twee verhogingen zichtbaar. Waarschijnlijk zijn dit grafheuvels. Verder weg, ten westen, noordoosten en ten zuiden zijn de essen zichtbaar van Drog, Kerkenbosch en Schottershuizen.

In 1894 is het gebied grotendeels ingedeeld in langwerpige percelen met houtwallen. Het betreft voornamelijk akkerland. Verder komt er nog enige woeste grond voor. Er loopt een weg schuin door het plangebied vanuit het zuidwesten naar het noordoosten van het plangebied. Een deel van deze weg is nu nog te herkennen in de kadastrale begrenzing van een perceel in het noorden van het plangebied (nummer 7911). Deze weg liep vanuit Wemmenhove in de richting van het tolhuis aan de Ommerweg ter hoogte van de Slagendijk.

Tot 1954 is het plangebied grotendeels hetzelfde gebleven; alleen de weg, die schuin door het plangebied liep, is niet meer te herkennen.

Op een recente luchtfoto (www.TerraDesk.com) van het plangebied is te zien, dat de verkaveling sinds 1954 weinig veranderd is. Het brede perceel in het zuiden van het plangebied bestond in 1954 nog uit twee langgerekte percelen. Verder zijn enkele houtwallen, die er destijds nog waren, inmiddels verdwenen.

In de hele periode vanaf 1851 hebben er geen gebouwen in het plangebied gestaan.

Eventuele bodemverstoringen in het plangebied kunnen veroorzaakt zijn door agrarische grondwerkzaamheden of geringe herverkavelingsactiviteiten. Van de besproken kaarten kan worden afgeleid dat de verkaveling in het plangebied tussen het eind van de 19^e eeuw en nu weinig is veranderd.

2.4 Bekende archeologische waarden

2.4.1 Algemeen

Om inzicht te krijgen in het voorkomen van archeologische vindplaatsen in of nabij het plangebied is het ARChEologisch Informatie Systeem (ARCHIS) van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB) te Amersfoort, de Archeologische Monumentenkaart (AMK) van Drenthe en de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW) geraadpleegd.

Tabel 1: overzicht van archeologische perioden¹

Periode	Tijd
Laat-Paleolithicum (Oude Steentijd)	tot 9000 voor Christus
Mesolithicum (Midden Steentijd)	9000 – 4900 voor Christus
Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	5325 – 1900 voor Christus
Bronstijd	1900 – 800 voor Christus
IJzertijd	800 – 12 voor Christus
Romeinse Tijd	12 voor Christus - 450 na Christus
Vroege Middeleeuwen	450 – 1050 na Christus
Late Middeleeuwen	1050 – 1500 na Christus
Nieuwe Tijd	1500 na Christus – heden

2.4.2 ARCHIS

In het archeologisch informatiesysteem ARCHIS staan alle bekende archeologische waarnemingen geregistreerd. Volgens de gegevens in ARCHIS zijn in het plangebied geen waarnemingen bekend. In de directe omgeving, binnen een straal van 1000 m, zijn zes waarnemingen bekend (zie tabel 2 en bijlage 4)

Tabel 2: Archis waarnemingen

Archis nummer	Complex	Aard vondsten	Datering	Opmerkingen
17012	Grafveld	Vuurstenen spits, stenen bijl, Trechterbeker aardewerk, maalsteen en hamerbijl	Neolithicum	valt samen met CMA 22A-A01
17004	Grafheuvel	Onbekend	Onbekend	valt samen met CMA 22A-011 (hoewel)

¹ Ten behoeve van de dateringen is gebruik gemaakt van Lanting en Van der Plicht, 1996, 2000 en 2002.

17005	Grafheuvel	Onbekend	Onbekend	coördinaten verschillen, zie bijlage 4) valt samen met CMA 22A-012
17006	Grafheuvel	Onbekend	Onbekend	valt samen met CMA 22A-012
17007	Grafheuvel	Onbekend	Onbekend	valt samen met CMA 22A-007
17008	Grafheuvel	Onbekend	Onbekend	valt samen met CMA 22A-008

2.4.3 Archeologische Monumenten Kaart (AMK)

De Archeologische Monumenten Kaart (AMK) bevat volgens ARCHIS een overzicht van belangrijke archeologische terreinen in Nederland. De terreinen zijn beoordeeld op verschillende criteria, zoals kwaliteit, zeldzaamheid, representativiteit, ensemblewaarde en belevingswaarde, en op grond daarvan zijn de terreinen ingedeeld in categorieën met archeologische waarde, hoge archeologische waarde en zeer hoge archeologische waarde (o.a. de beschermde monumenten). De AMK is in samenwerking met de verschillende provincies en gemeentelijk archeologen ontwikkeld. In het plangebied bevinden zich geen AMK-terreinen. In de directe omgeving bevinden zich vijf AMK terreinen. Het betreffen 4 grafheuvels en een mogelijk grafveld (zie tabel 3 en bijlage 4).

Tabel 3: AMK-terreinen

CMA nummer	Monument nummer	Datering	Omschrijving
22A-A01	14399	Neolithicum	Terrein met daarin mogelijk sporen van begraving uit het Midden-Neolithicum (Trechterbeker) en van activiteiten uit het Laat-Neolithicum of de Bronstijd. Direct ten zuiden van dit AMK terrein is in 1935 een deel van een grafveld opgegraven. Het vermoeden bestaat dat een restant van dit grafveld zich in dit AMK terrein bevindt.
22A-007	9125	Bronstijd	Grafheuvel, maakt deel uit van een groep grafheuvels. Het centrum van de heuvel is vergraven. Dit gebeurde bij de opgraving in 1925.
22A-008	9126	Neolithicum	Grafheuvel, maakt deel uit van een groep grafheuvels. Het centrum van de heuvel is vergraven. Dit gebeurde bij de opgraving in 1925.
22A-011	9129	Neolithicum - Bronstijd	Grafheuvel, maakt deel uit van een groep grafheuvels.
22A-012	9127	Bronstijd	Grafheuvel is ernstig verstoord doordat in de jaren '70 hier een schuilplaats is ingegraven.

2.5 Archeologische verwachting

2.5.1 Geologie

Het Drents Plateau, waarop het plangebied is gelegen, bestaat uit een 1 tot 3 m dik pakket grondmorene (keileem) dat door het landijs is gevormd en wordt gerekend tot de Formatie van Drenthe. Na de afzetting heeft de keileem op veel plaatsen langdurig aan het oppervlak gelegen. Daardoor is verweering en bodemvorming opgetreden. Het zandige residu van de keileem, dat

ontstaat na de verwerking en het verlies van de fijnere deeltjes, wordt soms aangeduid als keizand. Vaak bevat dit materiaal vuursteen.

Tabel 4: Tijdschaal van het Kwartair

			Duizend jaar geleden
Holoceen			10-0
Pleistoceen	Laat-Pleistoceen	Weichselien	100-10
		Eemien	130-100
	Midden-Pleistoceen	Saalien	250-130
		Holsteinien	300-250
		Elsterien	350-300
	Vroeg-Pleistoceen	Cromerien	750-350
		Bavelien	900-750
		Menapien	1100-900
		Waalien	1300-1100
		Eburien	1600-1300
		Tiglien	2100-1600
		Pretiglien	2300-2100
Tertiair			tot 2300

In het Weichselien (zie tabel 4) is op de keileem van de Drenthe Formatie een dekzandpakket afgezet (Twente Formatie) met in het algemeen een dikte van 0,5 tot 2,0 m. Het Jonge Dekzand is kalkloos en uniform van korrelgrootte. Er komen slechts plaatselijk dunne lemige lagen in voor. Vaak bevindt zich in het Jonge Dekzand een veenlaag of een bodem uit het Allerød-stadiaal (zie tabel 5). Het is in feite het restant van een oud bodemprofiel. Op veel plaatsen worden ook houtskool en stenen werktuigen in deze laag waargenomen.

Tabel 5: Indeling van het Weichselien²

Laat-Glaciaal	Jonge Dryas	10.800 -10.150 BP
	Allerød	11.800 -10.800 BP
	Oudere Dryas	12.000 -11.800 BP
	Bølling	12.800 -12.000 BP
Boven-Pleniglaciaal		30.000 -10.200 BP
Midden-Pleniglaciaal		40.000 - 30.000 BP
Onder-Pleniglaciaal		58.000 - 40.000 BP
Vroeg-Glaciaal		70.000 - 58.000 BP

2.5.2 Bodem

Volgens de bodemkaart van Nederland, blad 22 west, bestaat de bodem in het plangebied uit veldpodzolgronden bestaande uit leemarm en zwak lemig fijn zand (Hn21) met grondwatertrap VI in het oosten en V in het westen van het plangebied.

Podzolgronden ontstaan wanneer de neerslag groter is dan de verdamping. Als gevolg hiervan is er in een deel van het jaar sprake van een neerwaartse stroming van het water. In water oplosbare bestanddelen worden verplaatst en geheel of gedeeltelijk uitgespoeld. Als gevolg van deze uitspoeling kan onder de A (humushoudende bovengrond) een horizont ontstaan, waaruit humus, ijzer en aluminium geheel of gedeeltelijk zijn verdwenen. Dit is de E-horizont (uitspoelingshorizont). Onder bepaalde omstandigheden kan een deel van de uitgespoelde stoffen, met name humus, aluminium en ijzer, onder

² Ten behoeve van de dateringen is gebruik gemaakt van Lanting en Van der Plicht, 1996.

de E-horizont weer worden afgezet in een inspoelings- of B-horizont. Hieronder volgt soms een overgangshorizont (BC-horizont), deze wordt gevolgd door de C-horizont. In de C-horizont heeft geen bodemvorming plaats gevonden.

Het bovenstaande bodemproces wordt podzolisering genoemd. De podzolisering is in het algemeen sterker naar mate het moedermateriaal armer is of minder leem bevat, en de grondwaterstand hoger is. Als tijdens een booronderzoek blijkt dat uitspoelings- en inspoelingshorizont in het bodemprofiel aanwezig zijn, geeft dit aan dat de bodem en daarmee eventueel aanwezige archeologische resten in het gebied onverstoord zijn.

Veldpodzolgronden zijn over het algemeen ijzerarm. Ze hebben geen ijzerhuidjes rondom de zandkorrels. Voor een groot deel hadden de veldpodzolgronden tot in de twintigste eeuw een heidebegroeiing. Ze zijn bij de ontginning vaak gediëpplagd en geëgaliseerd. Door het mengen van de A- en B-horizonten zijn de bovengronden vaak heterogeen. Soms is de B-horizont geheel verdwenen.

Het plangebied ligt aan de westelijke rand van een hoge stuwwal. Ten westen van het plangebied bevindt zich een dalvormige laagte en verder naar het westen bevindt zich een lage stuwwal. Dit is eveneens terug te zien op de Topografische Atlas van Drenthe. De gebieden ten oosten en ten westen van het plangebied liggen beduidend hoger. Waarschijnlijk is dit de verklaring voor de lage grondwaterstand in het plangebied (grondwatertrap V tot VI).

2.5.3 Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW)

Op de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (de IKAW is gelijk aan kaart H van het POP), staat aangegeven of terreinen een hoge, een middelhoge of een lage indicatieve archeologische waarde hebben. Deze kaart is gebaseerd op de aanname dat er een relatie bestaat tussen de bodemsoort en de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen.

Voor terreinen met een hoge verwachtingswaarde geldt dat de kans op aanwezigheid van archeologische vindplaatsen groot is. Op terreinen met een middelhoge verwachtingswaarde is de verwachting redelijk. Een lage verwachtingswaarde wil niet zeggen dat er geen archeologische vindplaatsen aangetroffen kunnen worden. De kans erop is wel kleiner.

Het plangebied heeft gedeeltelijk een lage en gedeeltelijk een middelhoge verwachtingswaarde (zie bijlage 4).

2.5.4 Conclusie

Het plangebied bevindt zich aan de flank van een stuwwal, deze stuwwal loopt naar het westen toe af en gaat daar over in een dalvormige laagte. In de directe nabijheid van het plangebied bevinden zich een aantal grafheuvels en een mogelijk grafveld. De mogelijkheid bestaat dat het grafveld zich doorzet tot in het plangebied. Tevens bestaat de mogelijkheid dat zich in het plangebied een nederzettingsterrein bevindt dat bij het grafveld behoort.

Mogelijk is de bodem in (een gedeelte van) het plangebied verstoord door agrarische en/of herverkavelingsactiviteiten. Hierdoor zijn de eventueel aanwezige archeologische resten wellicht verstoord of vernietigd.

Op grond hiervan en mede op grond van de aanwezigheid van archeologische waarden in de onmiddellijke nabijheid gold bij aanvang van het veldonderzoek een middelhoge archeologische verwachting voor het aantreffen van archeologische waarden. Het kan dan gaan om een nederzettingsterrein en/of

begravingen waarvan de meeste resten zich gezien de bodemkundige situatie waarschijnlijk binnen circa 1,0 m –mv bevinden.

3 Resultaten veldonderzoek

3.1 Boringen

De bodem in het plangebied wordt volgens de bodemkaart geclassificeerd onder veldpodzolgronden (Hn21). Dit beeld wordt bevestigd door de uitgevoerde boringen. De verwachte podzol, bestaande uit een A, E, B, BC en C horizont, bleek echter in een deel van het plangebied aangetast te zijn.

In bijlage 5 is op een kaart een overzicht aangegeven van de aangetroffen bodem per boring. De bodems zijn geclassificeerd naar horizonten (A,E,B,BC en C horizont). Van de 73 boringen hadden 2 boringen een volledig intact podzolprofiel. Bij 35 boringen ontbrak de verwachte E horizont, bij 30 de E én de B horizont en zes boringen hadden een volledig verstoord profiel.

De mate van bodemverstoring kan bepaald worden aan de hand van de verwachte podzolbodem. De oranje punten op de kaart in bijlage 5 geven aan dat zich ter plaatse een intact podzolprofiel bevindt. De bruine boorpunten geven aan dat (een deel van) de B-horizont intact is. Dit duidt op een matige bodemverstoring. De gele boorpunten geven aan dat alleen (een deel van) de BC-horizont aanwezig is, dit duidt op sterke bodemverstoring. En de groene boorpunten geven aan dat de bodem tot in de C-horizont verstoord is, hier is de bodem volledig verstoord.

De archeologische resten kunnen verwacht worden in de E, B en de BC horizont. De (diepere) sporen zullen ook in de C horizont zichtbaar zijn. Op basis hiervan kan gesteld worden dat de bodemverstoring, vanuit archeologisch oogpunt, matig is.

3.2 Maaiveldhoogte

Van alle boorpunten is de hoogte ten opzichte van NAP bepaald. De maaiveldhoogte in het plangebied varieert van 8,78 m NAP⁺ tot 9,99 NAP⁺ (zie bijlage 2). Het maaiveld loopt van oost naar west af. In het terrein bevinden zich enkele zandkopjes. Op de recent geploegde akker was goed te zien dat de kopjes zijn aangetast ten gevolge van het ploegen van het land.

3.3 Archeologie

3.3.1 Karterend booronderzoek

Tijdens het booronderzoek werden in geen van de boringen archeologische resten aangetroffen.

3.3.2 Oppervlaktekartering

Op de recent geploegde akkers is een oppervlaktekartering uitgevoerd. In de rest van het plangebied is aandacht besteed aan molshopen en geschoonde slootkanten. De oppervlaktekartering heeft geen mobilia opgeleverd.

4 Conclusie en aanbevelingen

Gemeente De Wolden heeft Grontmij Advies & Techniek BV opdracht gegeven voor het uitvoeren van een Inventariserend Veldonderzoek (IVO) ter plaatse van het bestemmingsplan Middelveen IV te Zuidwolde.

Aanleiding voor het onderzoek is het voornemen om ter plaatse van de locatie een bestemmingsplan te ontwikkelen ten behoeve van woningbouw. Bij de werkzaamheden voor het bouwrijp maken van het terrein en de woningbouw kan de bodem en daarmee eventueel aanwezige archeologische resten worden verstoord.

Op basis van het IVO kan worden gesteld dat zich binnen het plangebied zeer waarschijnlijk geen nederzettingsterrein bevindt. Echter op basis van het uitgevoerde onderzoek kan niet worden uitgesloten dat zich in het plangebied een grafveld bevindt.

Een grafveld manifesteert zich doorgaans minder duidelijk tijdens karterend booronderzoek. De aanwezigheid van diverse grafmonumenten in de directe omgeving en de matige bodemverstoring geven aanleiding in het plangebied enkele proefsleuven te graven. Hiertoe dien een programma van eisen te worden opgesteld, dat is goedgekeurd door het bevoegd gezag.

Met betrekking tot deze aanbevelingen dient contact opgenomen te worden met de het bevoegd gezag in kwestie, de provinciaal archeoloog van de provincie Drenthe, dhr. dr. W.A.B. van der Sanden.

Bijlage 1

Ligging locatie

Bron: Topografische Dienst Nederland

LIGGING LOCATIE

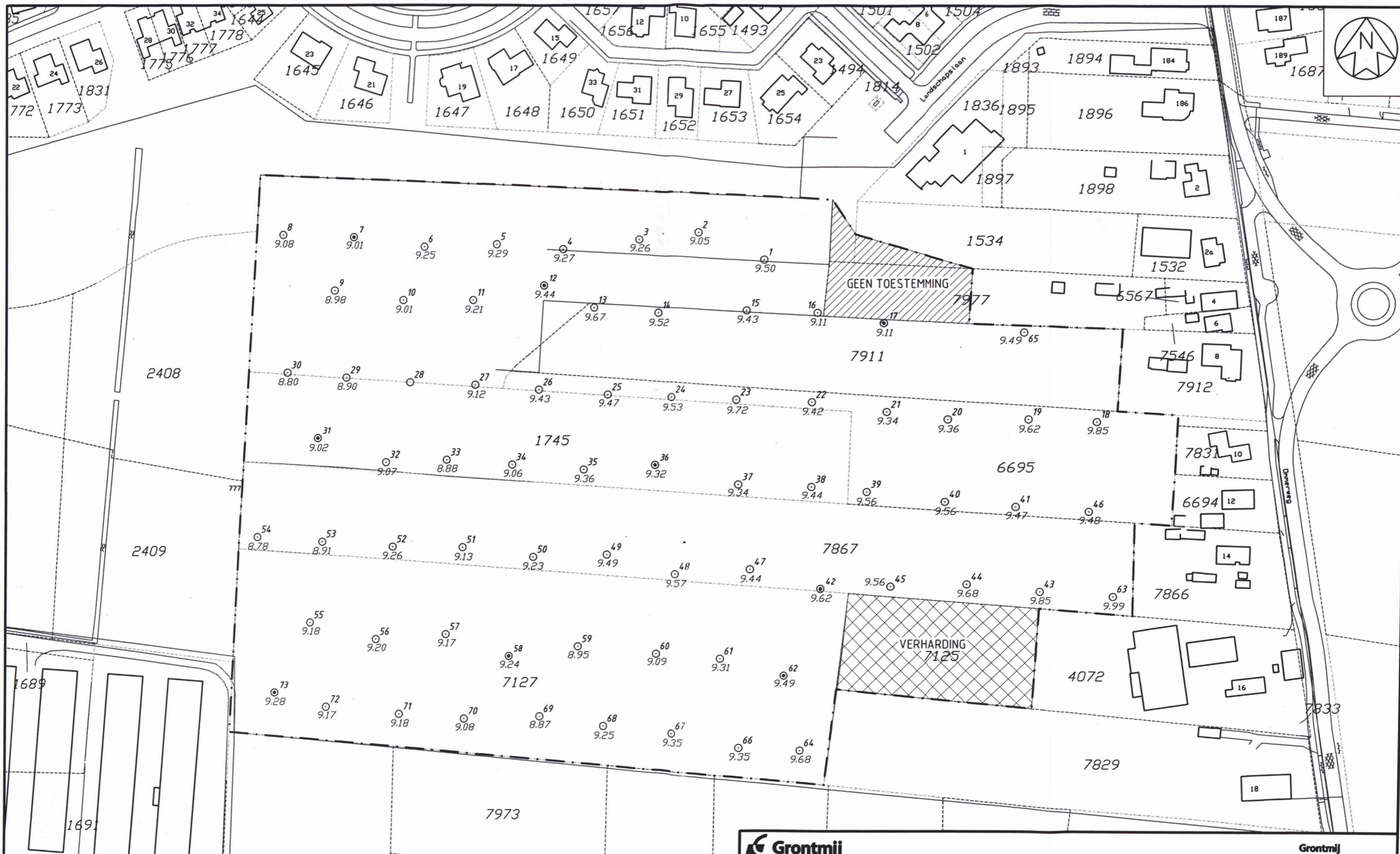
p.n. 160350

schaal: 1:25.000

bijlage: 1

Bijlage 2

Boorpunten en hoogtes

VERKLARING:

- ⑦ Plaats en nummer van boring met peilbuis
- Plaats en nummer van boring
- 9.08 Maaiveldhoogte
- Grens onderzoekslocatie

Project **BESTEMMINGSPLAN MIDDELVEEN TE ZUIDWOLDE**

Opdrachtgever **Gemeente De Wolden**

Onderdeel **plaats boringen en maaiveldhoogtes**

Bestek nr. Projectnr. (BK) Projectnr. (BK/MK) Tekeningsnummer
 DR160350 01-04-0300

Wijziging Datum Get. Contr. Akk. Schaal Formaat Datum Get. Contr. Akk. Bijlage in bladen, blad
 1:1500 A3 19-4-2004 C.W.V. YL YL

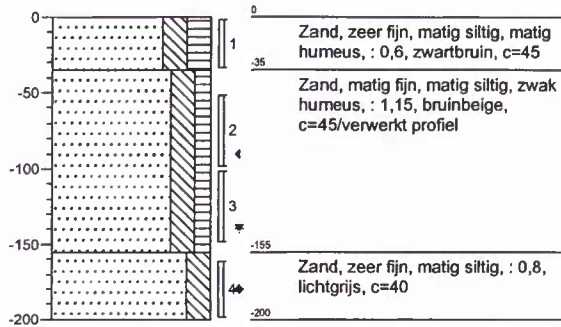
© Grontmij Groep Alle rechten voorbehouden

Grontmij
 Advies & Techniek bv
 Vestiging Drenthe
 Stationsplein 12
 Postbus 29
 9400 AA Assen
 Telefoon (0592) 33 88 99
 Telefax (0592) 33 06 67

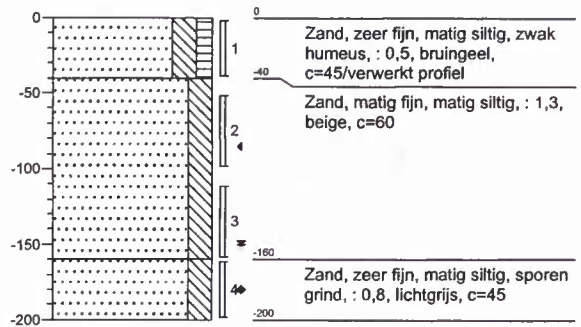
Bijlage 3

Boorprofielen

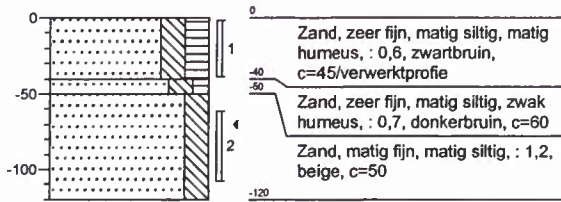
Boring 1

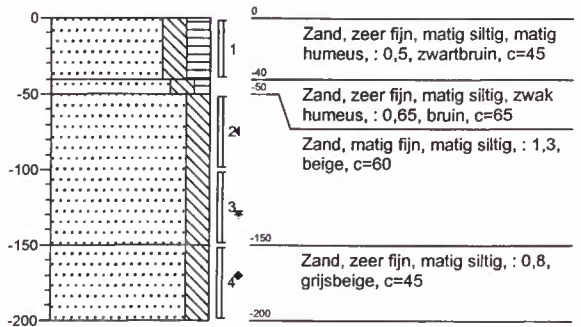
Boring 2

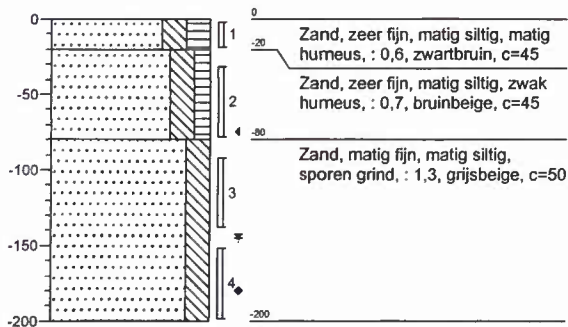
Boring 3

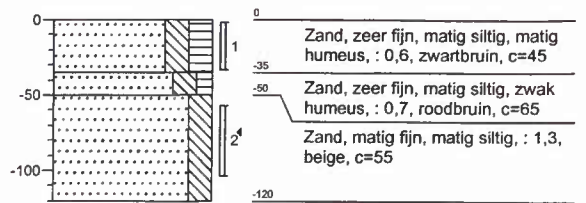
Boring 4

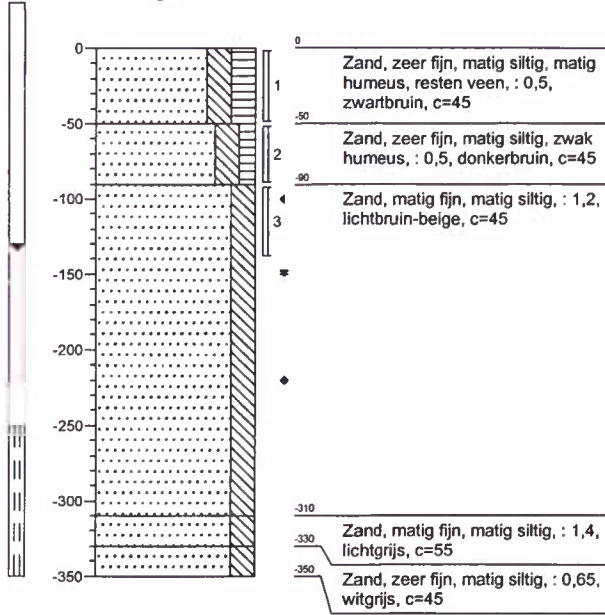
Boring 5

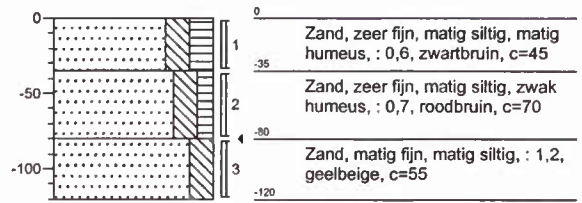
Boring 6

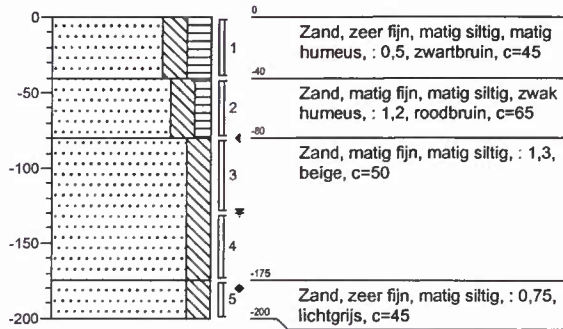
Boring 7

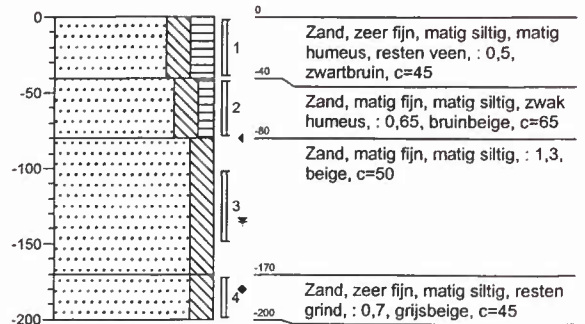
Boring 8

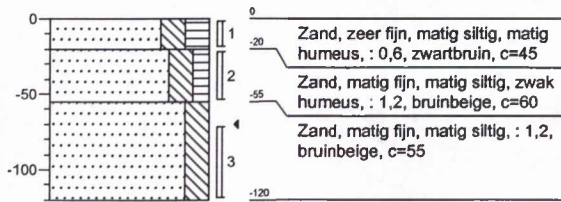
Boring 9

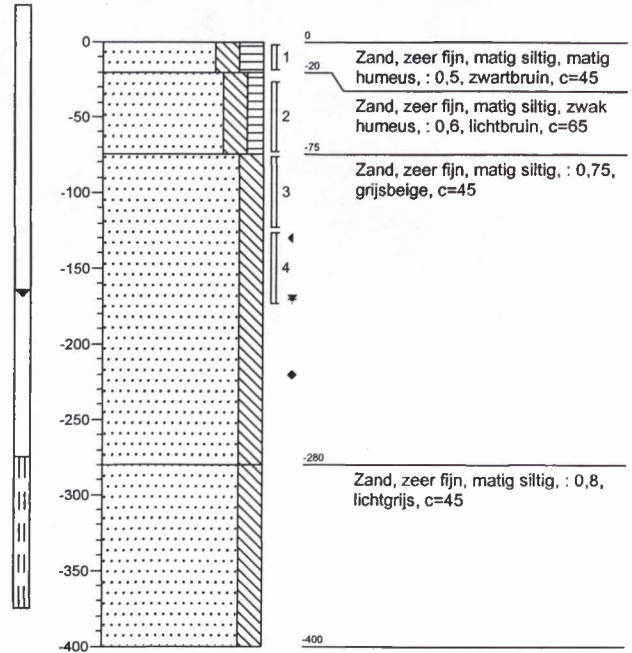
Boring 10

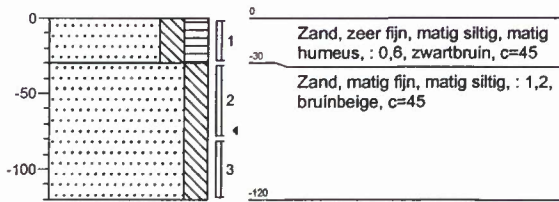
Boring 11

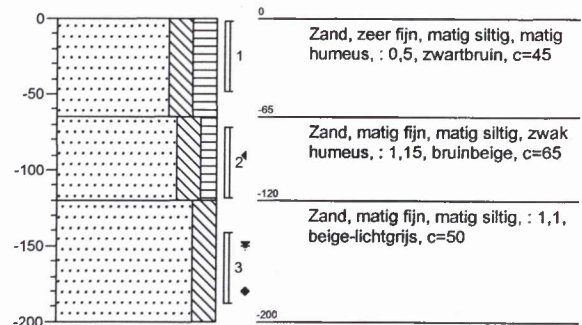
Boring 12

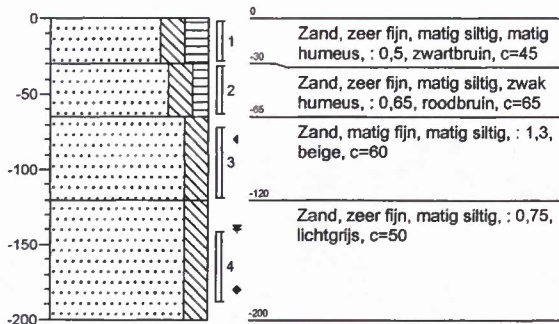
Boring 13

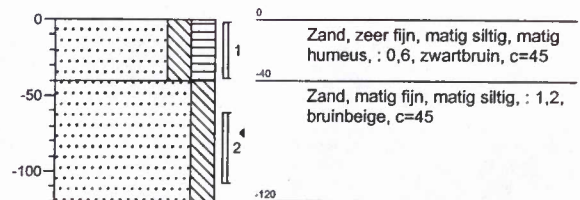
Boring 14

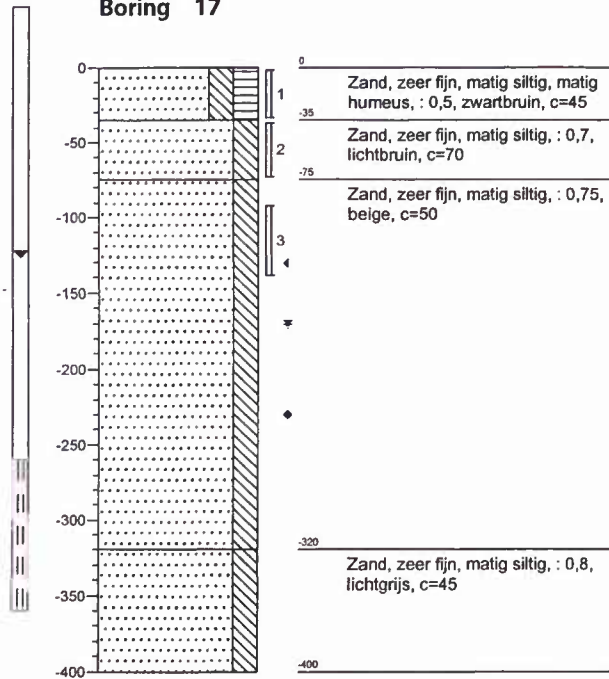
Boring 15

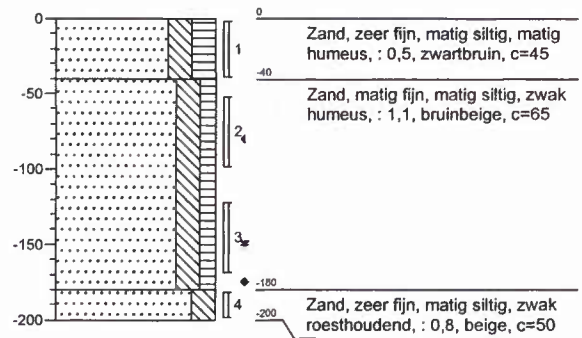
Boring 16

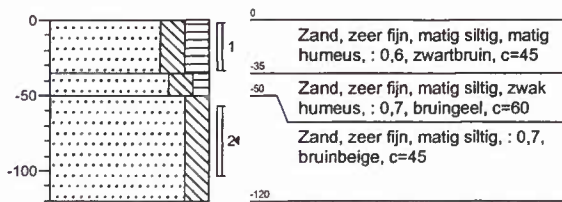
Boring 17

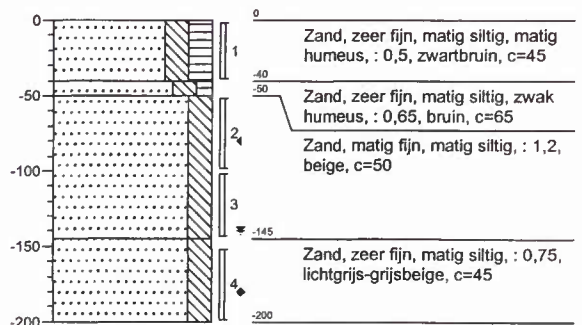
Boring 18

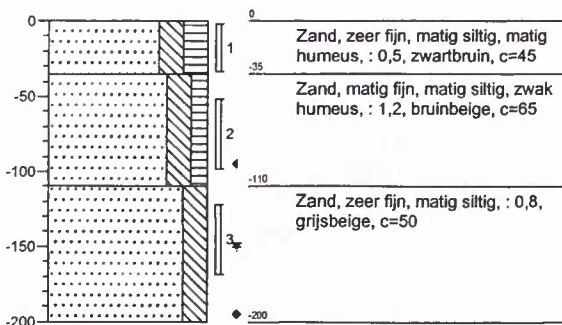
Boring 19

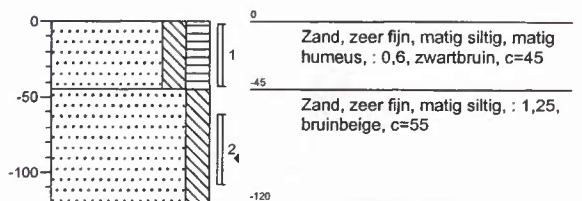
Boring 20

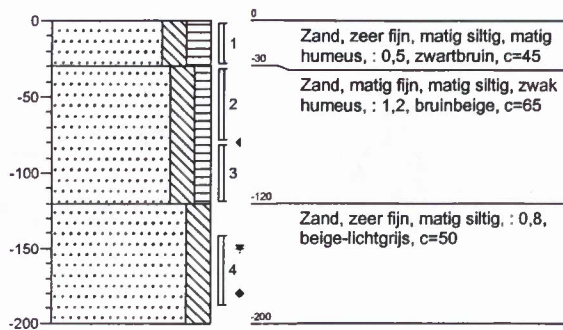
Boring 21

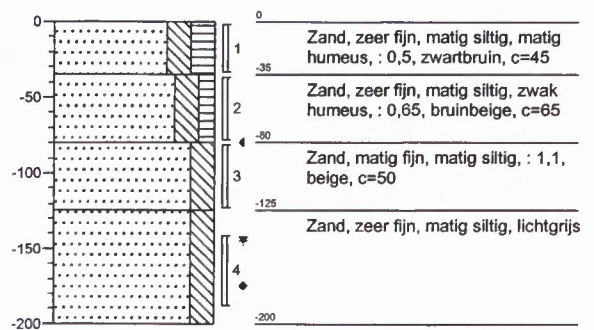
Boring 22

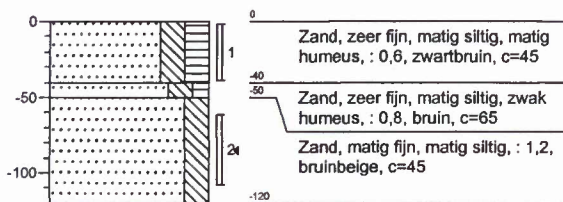
Boring 23

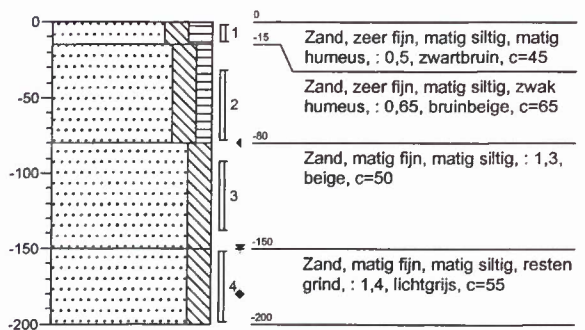
Boring 24

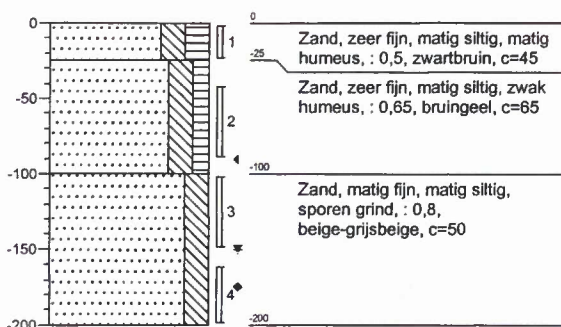
Boring 25

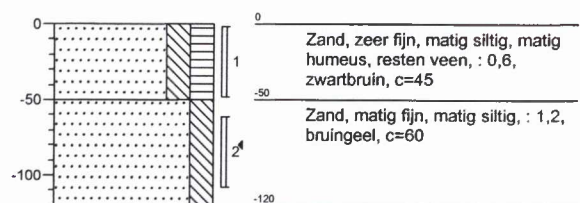
Boring 26

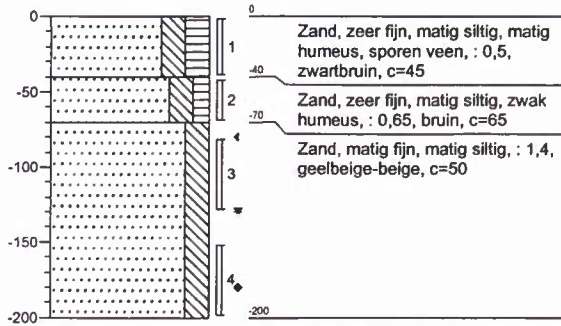
Boring 27

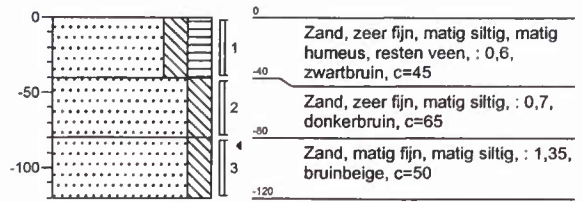
Boring 28

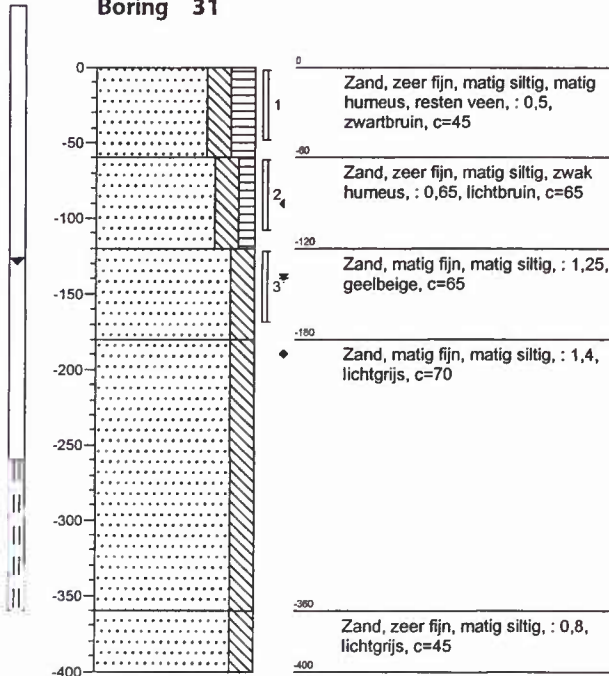
Boring 29

Boring 30

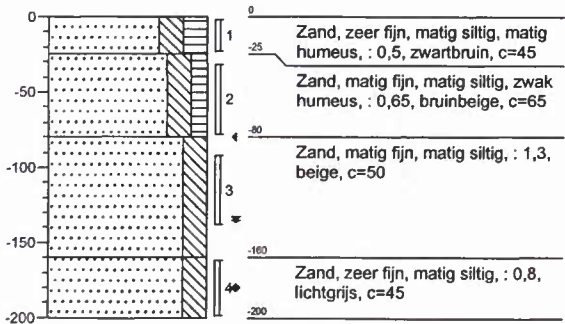
Boring 31

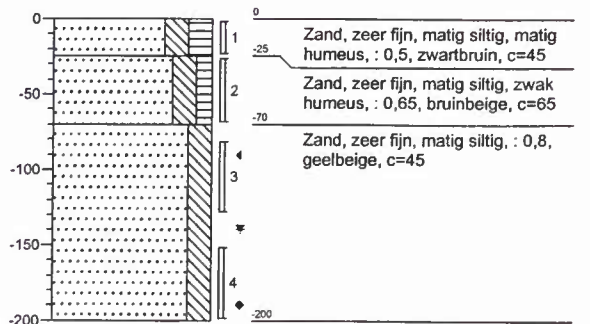
Boring 32

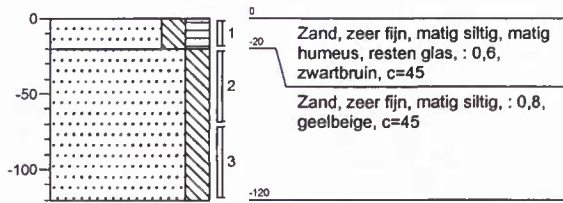
Boring 33

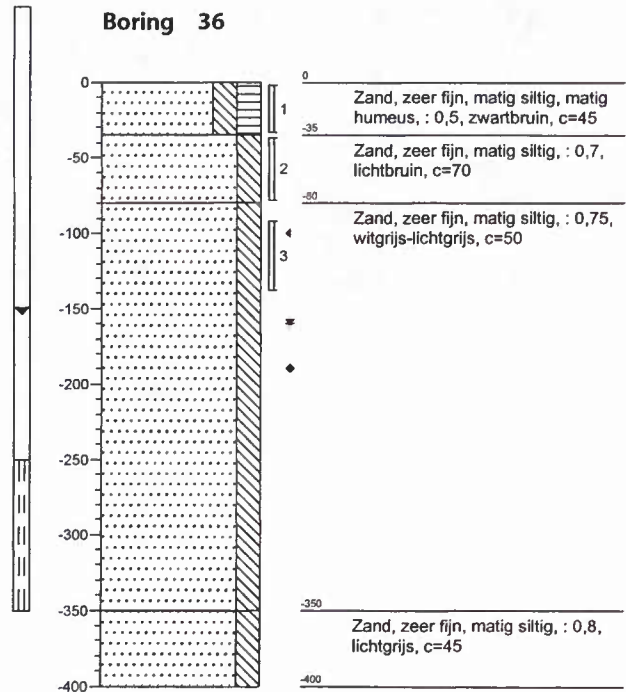
Boring 34

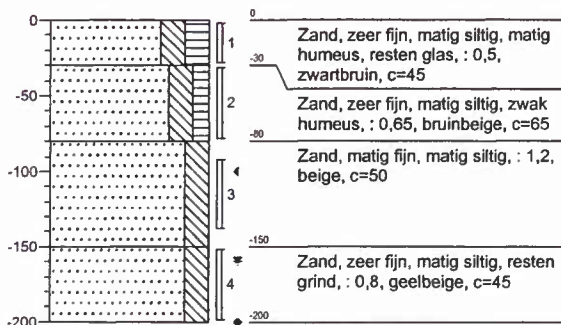
Boring 35

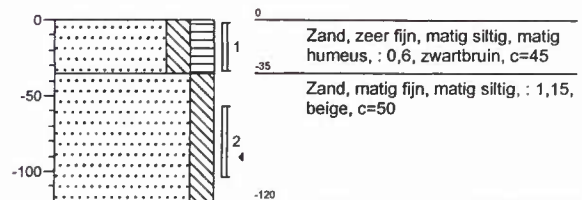
Boring 36

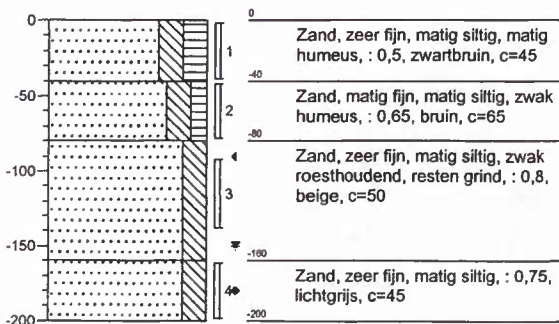
Boring 37

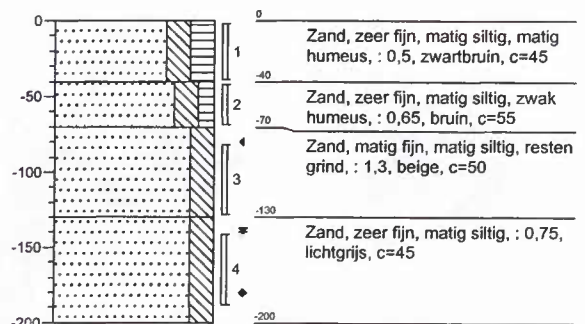
Boring 38

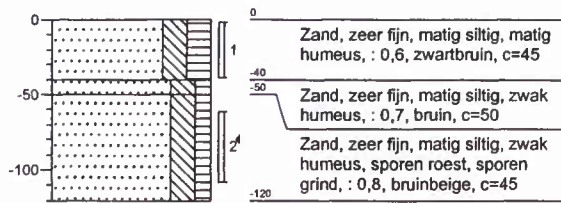
Boring 39

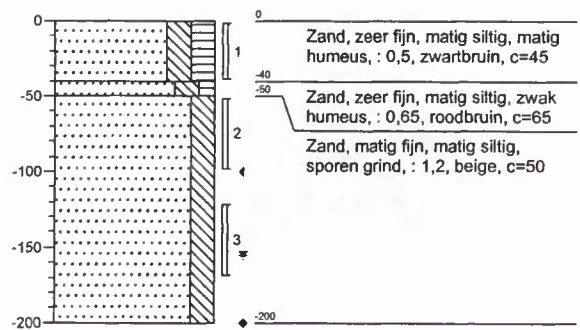
Boring 40

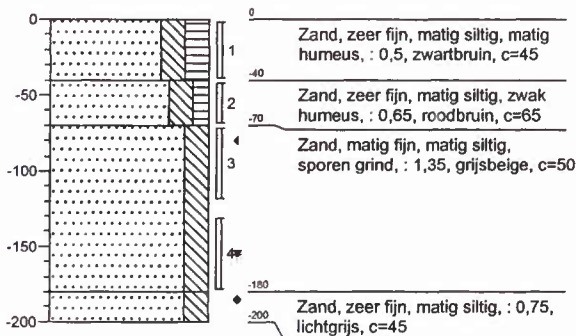
Boring 41

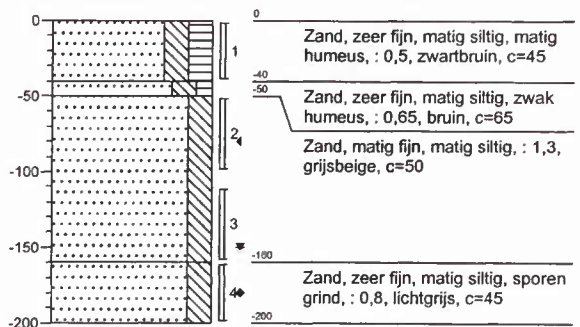
Boring 42

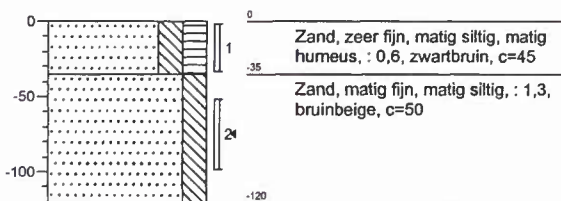
Boring 43

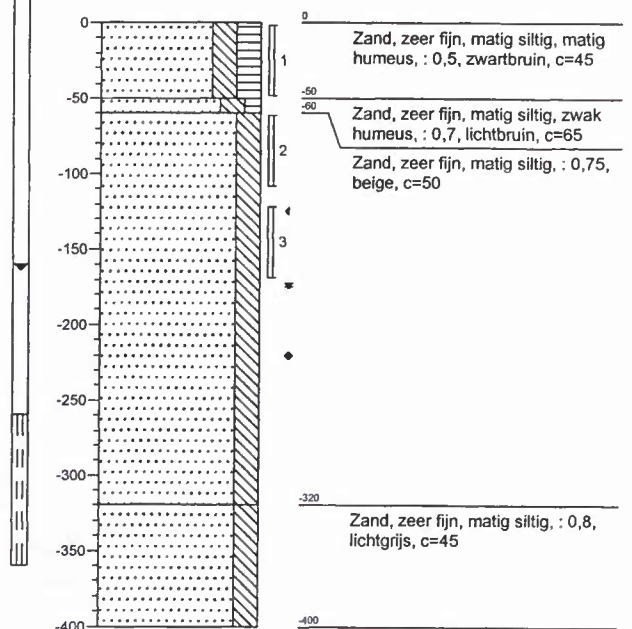
Boring 44

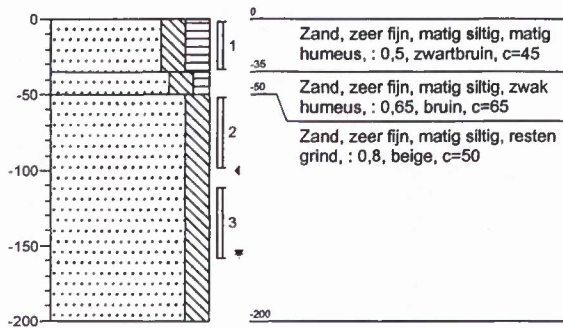
Boring 45

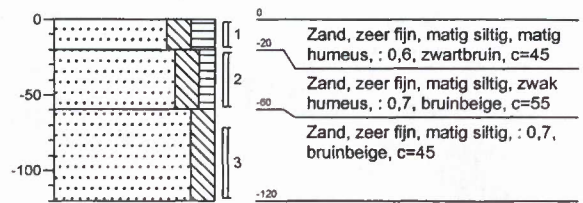
Boring 46

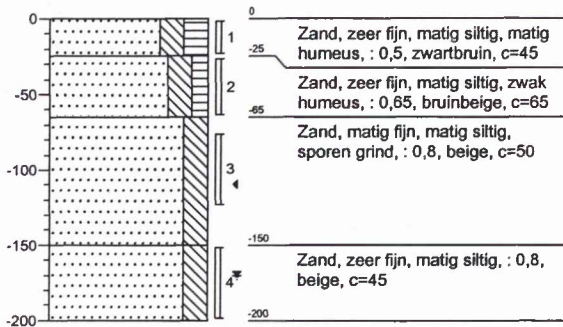
Boring 47

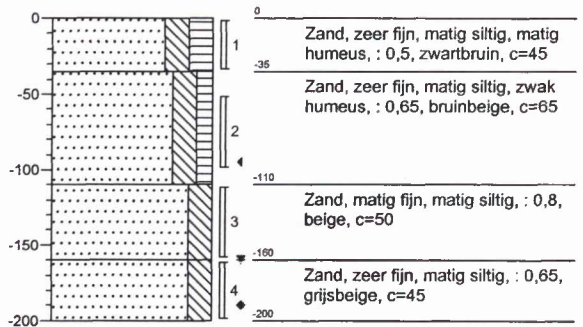
Boring 48

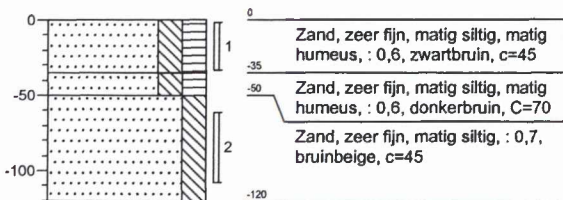
Boring 49

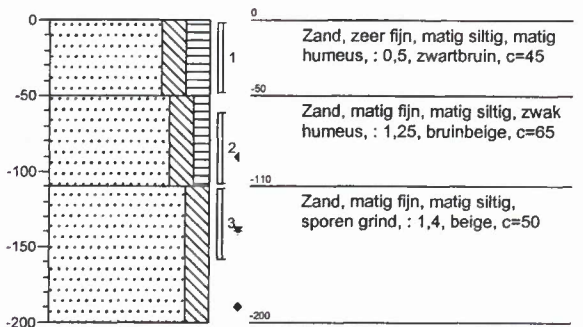
Boring 50

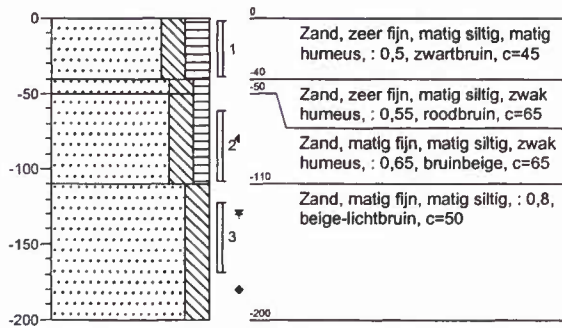
Boring 51

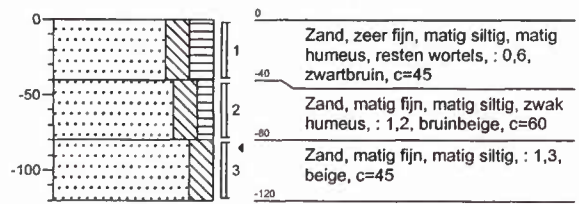
Boring 52

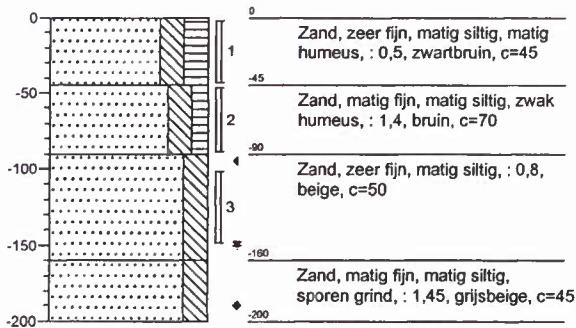
Boring 53

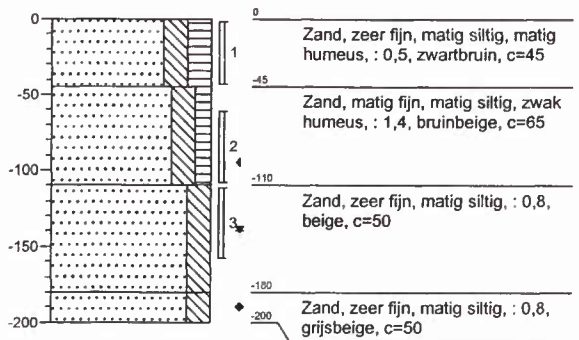
Boring 54

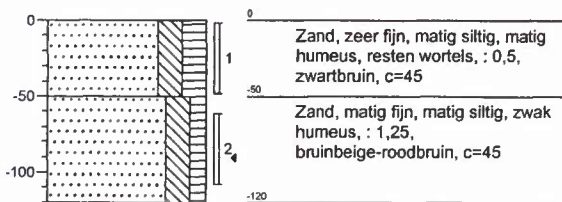
Boring 55

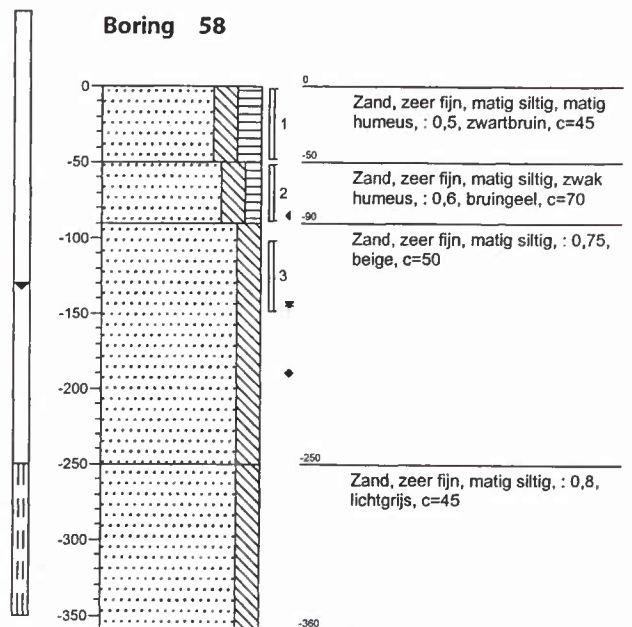
Boring 56

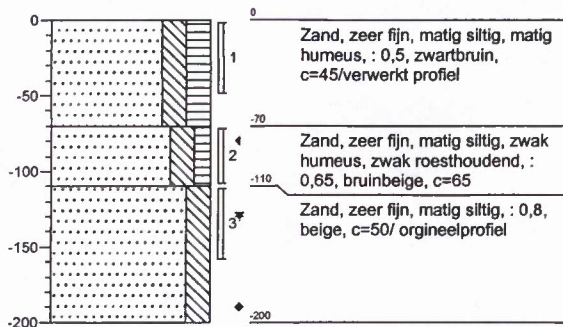
Boring 57

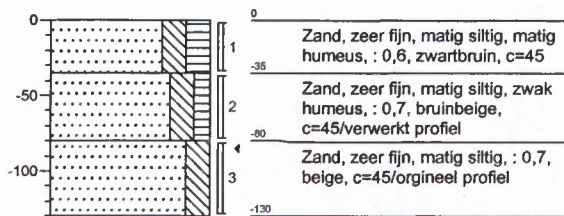
Boring 58

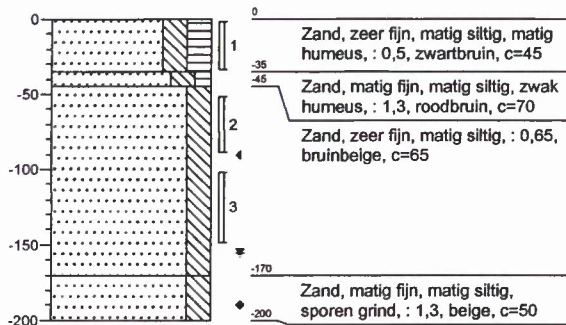
Boring 59

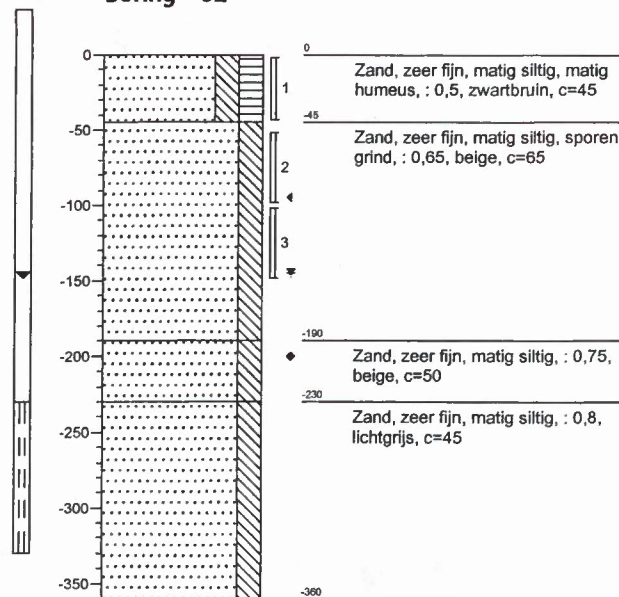
Boring 60

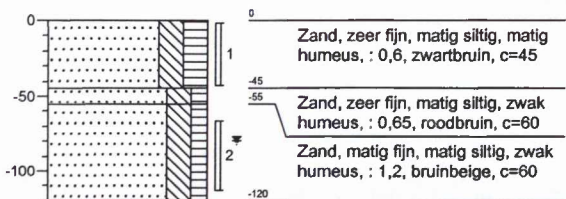
Boring 61

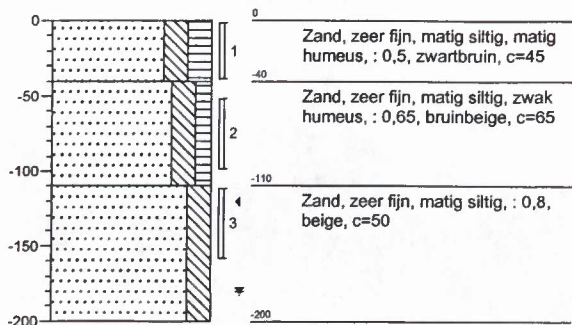
Boring 62

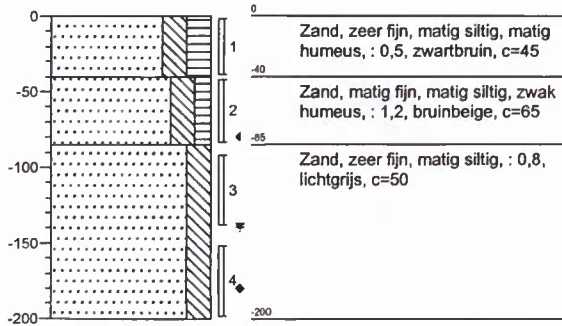
Boring 63

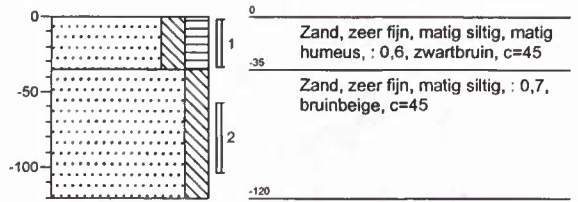
Boring 64

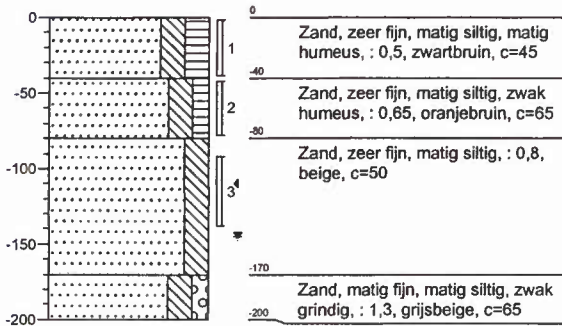
Boring 65

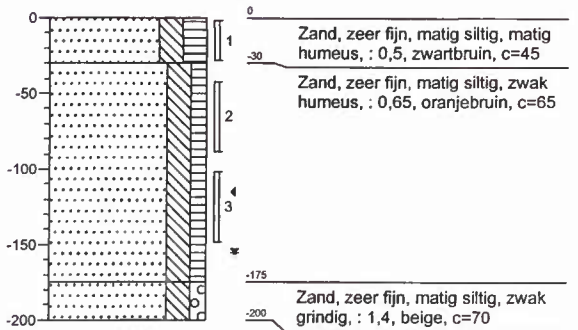
Boring 66

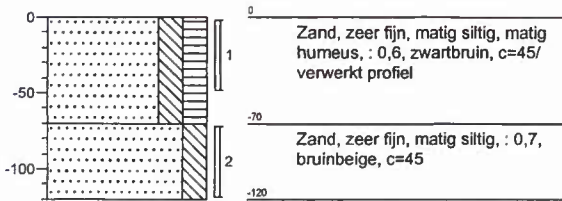
Boring 67

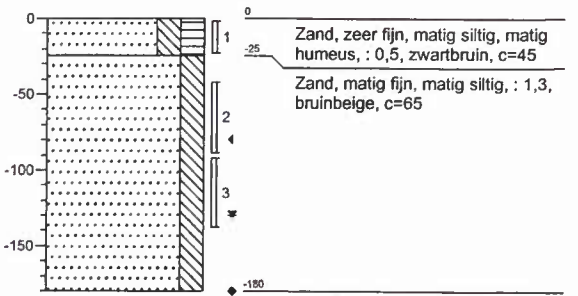
Boring 68

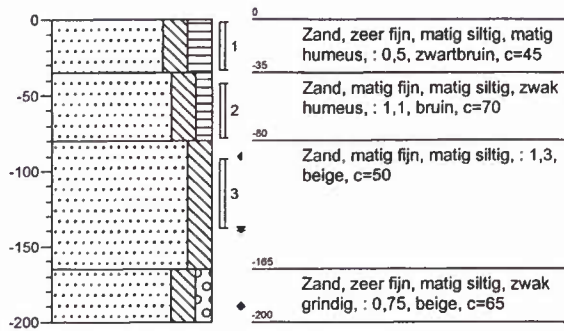
Boring 69

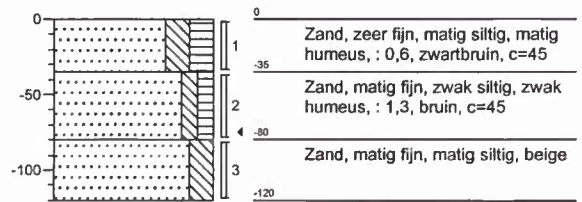
Boring 70

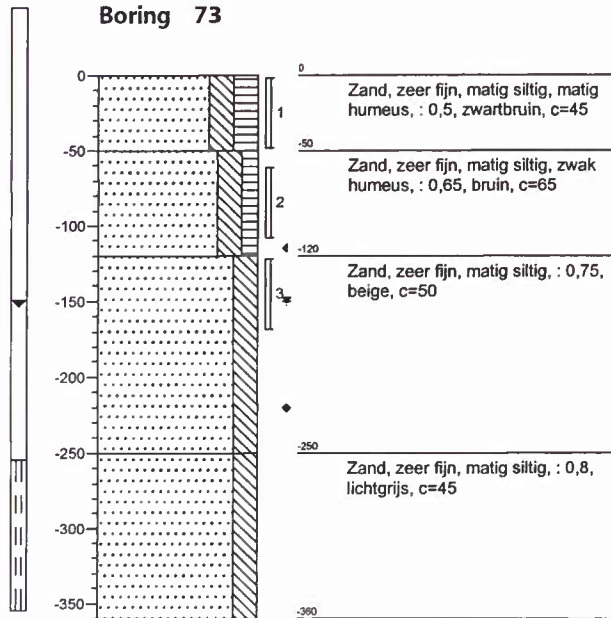
Boring 71

Boring 72

Boring 73

Legenda (conform NEN 5104)

grind

	Grind, siltig
	Grind, zwak zandig
	Grind, matig zandig
	Grind, sterk zandig
	Grind, uiterst zandig

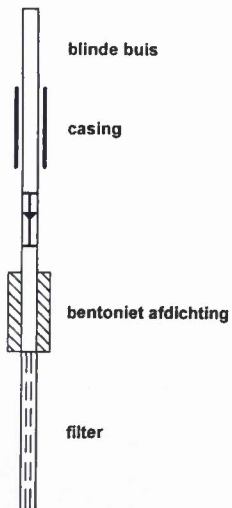
zand

	Zand, kleïg
	Zand, zwak siltig
	Zand, matig siltig
	Zand, sterk siltig
	Zand, uiterst siltig

veen

	Veen, mineraalarm
	Veen, zwak kleïg
	Veen, sterk kleïg
	Veen, zwak zandig
	Veen, sterk zandig

peilbuis

klei

	Klei, zwak siltig
	Klei, matig siltig
	Klei, sterk siltig
	Klei, uiterst siltig
	Klei, zwak zandig
	Klei, matig zandig
	Klei, sterk zandig

leem

	Leem, zwak zandig
	Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

	zwak humeus
	matig humeus
	sterk humeus
	zwak grindig
	matig grindig
	sterk grindig

geur

	geen geur
	zwakke geur
	matige geur
	sterke geur
	uiterste geur

olie

	geen olie-water reactie
	zwakke olie-water reactie
	matige olie-water reactie
	sterke olie-water reactie
	uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde

	>0
	>1
	>10
	>100
	>1000
	>10000

monsters

	geroerd monster
	ongeroid monster

overig

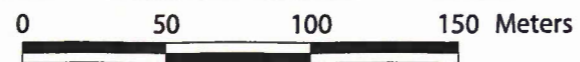
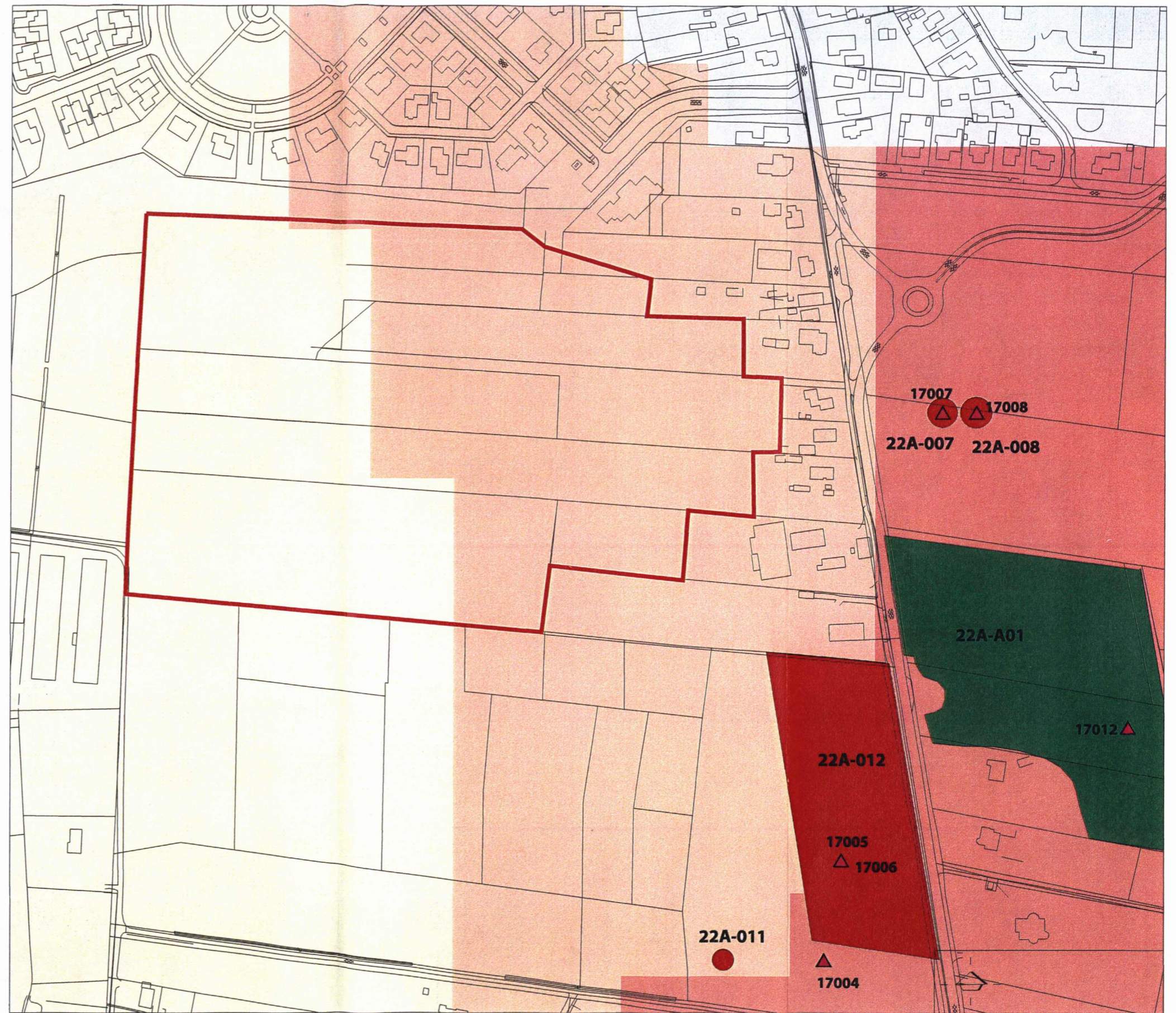
	bijzonder bestanddeel
	Gemiddeld hoogste grondwaterstand
	grondwaterstand
	Gemiddeld laagste grondwaterstand
	slib
	water

Bijlage 4

AMK, Archis en IKAW

Legenda

- Plangebied
- Archis waarnemingen
- AMK terreinen inclusief CMA-nummer**
- Terrein van archeologische betekenis
- Terrein van zeer hoge archeologische waarde
- IKAW**
- Hoge verwachting
- Middelhoge verwachting
- Lage verwachting
- Zeer lage verwachting
- Water
- Bebouwing
- Onbekend

**Archeologisch Onderzoek
Zuidwolde**

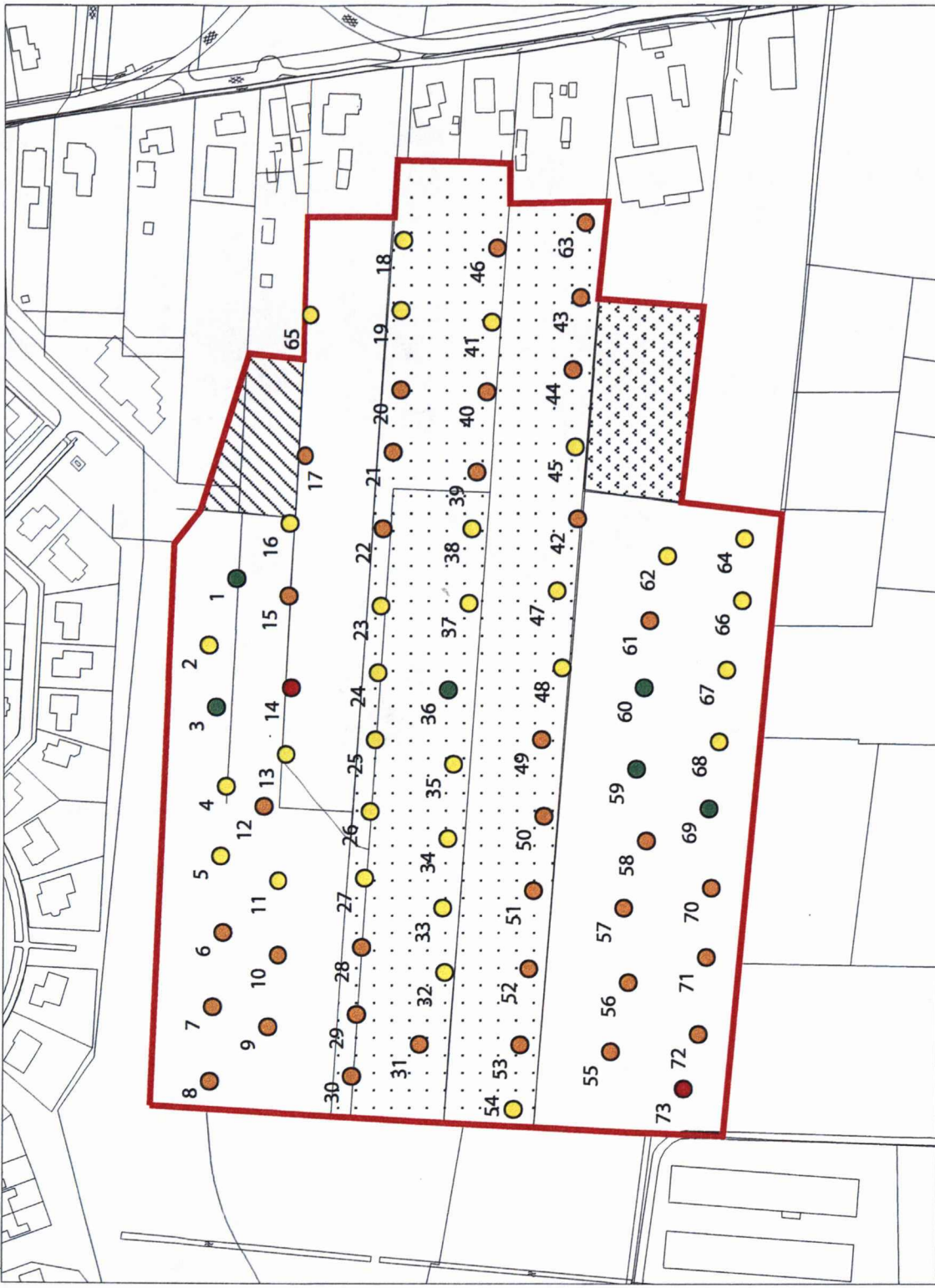

AMK, Archis & IKAW
 Opdrachtgever: Gemeente De Wolden
 Schaal: 1 : 2.500 Formaat: A3
 Bron: AMK Drenthe sept. 2003, Archis en IKAW (ROB)

projectnummer: DR 160350	N ↑
versie 0 datum: 14-04-04	
getekend JvB	gecontroleerd PF

Bijlage 5

Bodemtype per boring

Legenda

Plangebied

- Plangebied (Red outline)
- Geen toestemming (Diagonal hatching)
- Verharding (Cross-hatching)
- Geplabde akker (Dotted pattern)

Bodem

- A-E-B-BC-C bodem (Red dot)
- A-B-BC-C bodem (Orange dot)
- A-BC-C bodem (Yellow dot)
- Verstoord (Green dot)

**Archeologisch Onderzoek
Middelveen IV te Zuidwolde**

Bodem

Opdrachtgever: Gemeente Zuidwolde

Schaal: 1:2.500

Bron: Grontmij

projectnummer: DR 160350

versie 0 datum: 16-04-04

getekend JVB

gecontroleerd PF

Bijlage 6

Literatuur

Bijlage 6

Literatuur

Robas producties, 1989. Historische Atlas Drenthe van 1894 (herzien in 1908), 1:25.000.

Topografische Kaart van 1954, blad 22A Dedemsvaart, verkend in 1952.

Wolters-Noordhoff, 1990. Grote Historische Atlas van Nederland, 1:50.000. Noord-Nederland 1851-1855.

Bakker, H. de, 1989. Bodemkaart van Nederland schaal 1:50.000 : toelichting bij de kaartbladen 22 west Coevorden en 22 oost Coevorden.